

דניאלה פלסנר

גיל: 42
 לימודים: בוגרת תואר ראשון
 בארכיטקטורה, בצלאל
 כתובת המשרד:
 "פלסנר אדריכלים",
 פרוג 33, תל-אביב
 אתר אינטרנט:
www.plesnerarchitects.com

אחת בשביל כולם

כבת לאחד האדריכלים הוותיקים והבולטים בארץ, בחברה במקצוע הייתה כמעט מובנת מאליה. היא משלבת בהצלחה קריירה וניהול בית ומשפחה, ויחד עם שותפיה לעשייה עוסקת בבנייה ציבורית ופרטית. הסגנון המאפיין את עבודותיה הוא מודרני, אך לא על חשבון האדם והסביבה. שיחה אישית עם האדריכלית דניאלה פלסנר

מאת שירי הררי | צילום עמית גרון

בית פרטי במושב בשרון

"אני ואחותי חיינו את האדריכלות בבית מגיל אפס", אומרת פלסנר. "הבחירה באדריכלות כמקצוע הייתה כמעט מובנת מאליה. מצד שני, אבא לא לחץ עלינו ואפשר לנו להחליט לבד אם להשתלב במשרד ולעבוד לצדו". כיום יש במשרד 13 עובדים. "עם השנים נוצרה כאן חבורה המאמינה באותם עקרונות ועובדת יחד כצוות. אולריק נותן לנו את הגב ואת ההשראה ואנחנו פורחים משם".

בתיק העבודות של פלסנר אדריכלים נכללים פרויקטים רבים ובהם מרכז התרבות בית גבריאלי שעל שפת הכנרת, קמפוס בית הספר האמריקאי באבן יהודה, שימור בית הפגודה בתל-אביב והסבת בית המדפיס הממשלתי בירושלים לבניין משרדים. העבודות בבית המדפיס הממשלתי נעשו תוך הקפדה על שימור היסטורי של מבנה הבאוהאוס המיוחד. לצד בנייה ציבורית עוסק המשרד בבנייה פרטית, רובה באזורי יוקרה – סביון, כפר שמריהו, ארסוף ושדה ורבורג.

הסגנון המאפיין את המשרד הוא מודרני, אך האדריכלים מקפידים שהסגנון לא יבוא על חשבון האדם והסביבה שאליהם מופנית עיקר תשומת הלב. כדי להמחיש את העקרונות המנחים את האדריכלים במשרד, דניאלה פלסנר מציגה תמונה של בית בסרי לנקה שאביה תכנן לפני שנים רבות. הבית ניצב בקרחת ג'ונגל, מוקף גדר להגנה נגד בעלי חיים ובנוי מסלעי ענק המגדירים חללים ומעליהם תלוי גג, כמו מרחף. "יש בבית הזה אלמנטים של השתלבות בקרקע, בסביבה, וקשר הדוק בין פנים וחץ.

הכל התחיל בבית במושב עמינדב, מול הרי יהודה. קירות אבן עבים, אדני חלון רחבים ומזמינים, גינה הנכנסת פנימה, עצים ובריכה בחצר – זהו נוף ילדותה של דניאלה פלסנר. כבר בילדותה, היא מספרת, ידעה שתהיה אדריכלית. "אומרים שאנחנו שואבים את הכל מהבסיס בילדותנו. הבסיס שלי היה הבית", היא אומרת. "הוא היה בשבילי עולם ומלואו. לאורך השנים אני מרגישה שביט ילדותי הוא הרפנס שלי – נוצרו שם כל התחושות של איך בית צריך להיות".

*

משרד "פלסנר אדריכלים" שוכן בבית דירות ישן במרכז תל-אביב. שלט קטן בחוץ מספר שבעבר התגוררו בבניין השחקנים אהרון מסקין ורפאל קלצ'קין. בפנים יושב מול שולחן שרטוט אביה של דניאלה, אדריכל אולריק פלסנר, כשעיפרון בידו. אדריכל פלסנר תכנן את בית המשפחה ההוא בפאתי ירושלים והוא אחד מהאדריכלים הוותיקים והבולטים בארץ. אולריק פלסנר, במקור מדנמרק, היה בעל משרד האדריכלים הגדול בסרי לנקה יחד עם האדריכל ג'פרי באווה. בשנות השבעים עלה לארץ והעביר את עיקר פעילותו לישראל. בין היתר היה האדריכל הראשי של עיריית ירושלים. "פלסנר אדריכלים" נוסד לפני כארבעה עשורים וכ-15 שנים האב ובתו עובדים ביחד. "אולריק כבר יותר שותף מאבא", אומרת פלסנר בחיוך. השותפים הנוספים הם מיה פלסנר, בתו הצעירה של אולריק, רותי פקר, חברתה של דניאלה עוד מלימודיהן בצלאל, ונדב סלמון.

בית פרטי
במושב בשרון

1

2

"הלקוחות המגיעים אלינו הם תמיד אנשים שגם אם יש להם את היכולות הכלכליות, הם מחפשים איכות ולא רוצים לנקר עיניים אלא לשדר צניעות. הקו שלנו נקי, מודרני, אבל חם ולא מנוכר"

את האלמנטים האלה אנחנו מיישמים במבנים שלנו עד היום, באינטרפרטציה לזמן ולמקום הנוכחיים, כמובן, מסבירה פלסנר. לדבריה, אמנם בג'ונגלים של סרי לנקה הטופוגרפיה דומיננטית במיוחד, אך אפשר ואף כדאי להסתמך על תנאי הסביבה גם בסביון ובארסוף. "מספיק עץ אחד ותיק הנטוע בטבורו של המגרש כדי להשפיע על תכנון הבית כולו", היא אומרת. "הכוונה שלנו היא לתקשר עם המקום ולא ליצור פסל או אימג' אבסטרקטיים ולהנחית אותם על השטח".

מרכז דניאל לחתירה בתל-אביב יכול לשמש דוגמה לעקרון ההשתלבות בסביבה. כמו מבנים רבים שעליהם חתום המשרד, גם מבנה זה מתאפיין בקומתו הנמוכה ובכך שאינו מזדקר מעל פני השטח. מכיוון שהוא נמצא על גדות הירקון תוכנן המרכז כך שיוכל להתמודד עם הצפות חד פעמיות העלולות להתרחש במקום, והקומה הראשונה, המשמשת כמעגן סירות, ערוכה להתמודד עם גאות קיצונית.

אלמנט נוסף המאפיין עבודות רבות של "פלסנר אדריכלים" הוא שימוש באור טבעי תוך הקפדה על יצירת מקומות מוצלים ואוורור טבעי. פתחים עיליים בחדרים (כמו במרכז החתירה), מעברים פתוחים אך מקורים (כמו

בבית הספר האמריקאי) ופתחים המתוכננים זה מול זה כדי לאפשר זרימה טובה יותר של אוויר – כל אלו נחשבים היום נדבכים מרכזיים בבנייה הירוקה. פלסנר מעדכנת בסיפוק שהם הקפידו על מאפיינים אלו עוד לפני הטרנד הירוק, לא מעט בזכות ניסיונו הרב של מייסד המשרד בתכנון ובבנייה במדינה טרופית.

*

כיצד היית מאפיינת את הלקוחות שלכם?

"זה מעניין, כי נראה שהלקוחות מגיעים בסופו של דבר לאדריכל המתאים להם".

תסבירי.

"יש סוגים שונים של אנשים – יש מי שרוצה להיות גבוה, להיות מעל השכן, להתנשא, זה חלק מהאגו שלו ויש גם אדריכלים שחושבים שזה יפה ומתחברים לזה. הלקוחות המגיעים אלינו הם תמיד אנשים שגם אם יש להם את היכולות הכלכליות, הם מחפשים איכות ולא רוצים לנקר עיניים אלא לשדר צניעות. הקו שלנו נקי, מודרני, אבל חם ולא מנוכר", היא מסבירה, וממהרת להוסיף, "ולא כפרי".

זה הולם גם את הסגנון האישי שלך?

"כן".

איך נראה הבית שלך?

(צוחקת) "פחות מעוצב. איך אומרים, 'הסנדלר הולך יחף'".

פלסנר, בת 42, אמא לשני ילדים בני שמונה וחמש, מתגוררת במרכז תל-אביב ורוכבת כל בוקר לעבודה על אופניה. לדבריה, ההתמודדות האמיתית היא התפר הבלתי אפשרי שבין שני התפקידים – ניהול משרד וקריירה וניהול בית ומשפחה. "זה האתגר הכי רציני שאני

1. בית המדפיס הממשלתי בירושלים שהוסב לבניין משרדים
2. בית הפגודה בתל-אביב

"המשפט 'אשתי עיצבה את הבית' מבטא את המחשבה שאת העבודה שאנחנו עושים כל אחד יכול לעשות, גם אדם לא מיומן ולא מקצועי. אני מרגישה שהתרבות בארץ לא הפנימה כמה חשוב תכנון אדריכלי נכון"

מאבזור הבית עד הפרט האחרון. עם זאת, היא אומרת, המשרד מלווה את לקוחותיו גם בשלב עיצוב הפנים. בתכנון הגינה, לעומת זאת, היא רואה חלק בלתי נפרד מתכנון הבית, מכיוון שהגינה, לדבריה, אינה קישוט ירוק ברקע אלא נדבך מרכזי בקונספט האדריכלי. עיקרון זה ניכר בבתיים שתוכננו במשרד: בית בבצרה הנגלה אל הבאים מתוך פרדס המתפרש על פני דונם; חצרות קטנות אישיות היוצאות מכל אחד מחדריו של בית בסביון; בית שנבנה סביב בריכה מעוטרת בפסיפס ירוק היוצרת תחושה של אגם. דיאלוג בלתי פוסק בין פנים לחוץ, כבר אמרנו.

מה, לדעתך, לוקה עדיין בחסר באדריכלות המקומית?
 "אני מרגישה שבחברה הישראלית יש אמנם יותר מודעות לעיצוב ורצון לעשות דברים באופן מקצועי, אבל יחד עם זאת, יש חוסר הבנה לחשיבות תפקידו של האדריכל."

היכן זה מתבטא?
 "אצל יזמים ואפילו אצל לקוחות פרטיים. המשפט 'אשתי עיצבה את הבית' מבטא את המחשבה שאת העבודה שאנחנו עושים כל אחד יכול לעשות, גם אדם לא מיומן ולא מקצועי. אני מרגישה שהתרבות בארץ לא הפנימה כמה חשוב תכנון אדריכלי נכון. יש לזה גם השלכות כלכליות על השכר שאדריכלים מקבלים ואפילו על הסטטוס שלהם. בוועדות ציבוריות, לדוגמה, כשרוצים משהו שקשור לבנייה, לוקחים מהנדס לא אדריכל. למה? כי משום-מה זה נראה יותר מקצועי. זאת הכללה גסה, אבל אני נתקלת בזה לא מעט וזה מפריע לי מאוד. תכנון נכון יכול לשנות דרסטית אווירה ולהשפיע על בריאות הציבור, שלא לדבר כמוכן על הפן הוויזואלי. אני רואה איך אנשים מוכנים להתפשר כדי לשלם שני שקלים פחות. אולי גם זה ייקח זמן ובעוד עשר שנים נהיה במקום שבו נמצאות היום מדינות מערביות בכל הקשור להכרה במעמדו של האדריכל."

מתמודדת איתו ואין לי פתרון קסם. אני יודעת שנשים לא מעטות בוחרות בסופו של דבר לוותר על המקצוע אבל לי זה לא מתאים. בלי העבודה אני מרגישה חלולה."

מהיכן את שואבת השראה בתחילת כל פרויקט?
 "קודם כל, יש כבר קו המאפיין אותנו כמשרד. בהמשך צריך פשוט ללכת לשטח, להרגיש אותו, לחזור למשרד עם התמונות, ואז מתחילה העבודה. הפונקציות מאוד חשובות לנו, כי בסופו של דבר, כל בית מתאים לאדם ספציפי. אי אפשר ליצור שטאנץ'."

את חשה לאורך השנים בהתפתחות בסגנון של הלקוחות, בטעם, בדרישות?

"בהחלט. אולריך מספר תמיד איך לפני 30 שנה היה רק סוג אחד של מרצפות וחמת ברזים. אפילו אני, ב-15 שנות עבודה, מרגישה שנעשתה כאן קפיצה רצינית באפשרויות ובדרישות. אני מניחה שלגלובליזציה יש חלק בזה, כי כולם היו במזרח וכולם ראו הכל, וכולם, מה לעשות, היו גם בטוסקנה."

שלא כמו אדריכלים אחרים המשלבים את עיצוב הפנים בעבודת האדריכלות, פלסנר מדגישה כי מבחינתה "הבסיס הוא החללים והזרימה ביניהם. עיצוב הפנים הוא עוד שכבה שצריכה לעבוד בתוך המכלול". ניכר בה שעבודת האדריכלות היא זו שמלהיבה אותה יותר

מרכז דניאל
 לחתירה
 בתל-אביב